

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ

Guidelines for Writing an Academic Article

มาลีรัตน์ ขจิตเนติธรรม¹

Maleerat Kajitnatitham¹

(วันที่รับบทความ 17 พฤษภาคม 2563, วันที่รับแก้ไขบทความ 13 มิถุนายน 2563, วันที่ตอบรับบทความ 21 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ มุ่งเน้นการนำเสนอความรู้ความเข้าใจที่มีรายละเอียดเฉพาะประเด็นของการเขียนบทความวิชาการเป็นหลัก โดยผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐานต่าง ๆ และกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในบทความครั้งนี้ คือ ความหมายของบทความวิชาการ การเลือกเรื่องในการเขียนบทความวิชาการ โครงสร้างบทความวิชาการ แนวทางการเขียนบทความวิชาการ ลักษณะบทความวิชาการที่ดี และจริยธรรมในการเขียนบทความวิชาการ

คำสำคัญ บทความทางวิชาการ

Abstract

This article proposes guidelines for writing an academic article. The academic article needs to provide knowledge or an understanding with specific details. To compose this article, the author compiled and gathered information, documents, and evidence, and contents of the academic articles from various sources. This article consists of the definitions, issue selection, article structure, and suggested guides in writing the article. The characteristics of a successful academic article and ethical issues for writing an academic article are also described.

Keyword academic article

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

66 หมู่ 20 ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000 E-mail: maleerat.kjn@gmail.com

บทนำ

การเขียนบทความวิชาการ เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งสำหรับการเป็นนักวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้เชิงการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยทางวิชาการอย่างอิสระ และในการเขียนบทความวิชาการที่ด้นนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติอย่างมีหลักการในการเขียนบทความทางวิชาการ และมีการศึกษาค้นคว้าที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลของเอกสาร หลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ จึงจะสามารถนำเสนอเนื้อหาสาระในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนกำหนดไว้ รวมทั้งมีเทคนิค วิธีการโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก ใฝ่รู้ และอยากติดตามอ่านบทความวิชาการนั้น ๆ อย่างมีเป้าหมายจนจบได้ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จของการเป็นนักวิชาการ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมุ่งหวังให้บทความวิชาการ เรื่อง แนวทางการเขียนบทความวิชาการนี้ เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้าง “นักวิชาการ” ที่ได้ทำหน้าที่ที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งคือ “การเป็นนักเขียนบทความวิชาการ” เพื่อการเผยแพร่ความรู้ แนวคิด หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับวงวิชาการ และขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางต่อไป

ความหมายของบทความวิชาการ

บทความวิชาการ เป็นงานเขียนทางวิชาการที่ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาสาระใดสาระหนึ่งเพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ ข้อเท็จจริง มุมมองใหม่ ๆ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการวิชาการ และได้มีการเรียบเรียงผลงานวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีลักษณะเป็นการอธิบาย การวิเคราะห์ การวิจารณ์ หรือการนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ตามหลักการทางวิชาการที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งนำเสนอเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในสาขาวิชาการ/วิชาชีพหนึ่ง ๆ ผ่านการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ/วิชาชีพสาขานั้น ๆ

การเลือกเรื่องในการเขียนบทความวิชาการ

การพิจารณาเลือกเรื่องที่จะเขียนเป็นบทความวิชาการนั้น ผู้เขียนต้องมีความชัดเจนในการระบุกลุ่มเป้าหมายว่าผู้อ่านเป็นใคร และกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะและมีแนวโน้มความต้องการในสิ่งใด เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดเรื่องการเขียนบทความวิชาการให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้บทความวิชาการนั้นได้รับการยอมรับและจะถูกนำไปใช้ในทิศทางที่เกิดประโยชน์กับผู้อ่านได้มากที่สุด ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องเลือกแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านเดียวกัน ซึ่งมีโอกาสสูงที่จะได้รับการพิจารณาให้บทความวิชาการได้ลงตีพิมพ์ในวารสารฉบับนั้น ๆ สำหรับวิธีการพิจารณาเพื่อตัดสินใจเลือกเรื่องในการเขียนบทความวิชาการ มีหลักเกณฑ์การพิจารณา (รัตนะ บัวสนธ์, 2556, น. 3; สมบัติ ทิมทรัพย์, 2554, น. 3-4) ดังนี้

1. เลือกตามความสนใจของผู้เขียน

การเลือกเรื่องตามความสนใจของผู้เขียน เป็นจุดเริ่มต้นของการเริ่มฝึกเขียนบทความที่ดีวิธีหนึ่ง เพราะความสนใจจะสร้างแรงจูงใจที่นำไปสู่การแสวงหาความรู้ การศึกษาค้นคว้า และมีการติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างหลากหลายต่อเนื่องตลอดเวลา โดยที่ผู้เขียนไม่รู้สึกลังเลถึงความยากลำบากแต่อย่างใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของแนวคิด การตั้งข้อสังเกต หรือประเด็นใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่มีอยู่เดิม ผู้เขียนจึงสามารถนำมากำหนดเป็นเรื่องที่ใช้ในการเขียนบทความได้

2. เลือกตามความเชี่ยวชาญของผู้เขียน

การเลือกตามความเชี่ยวชาญของผู้เขียน เป็นการนำเสนอข้อมูลหรือแนวคิดที่ผู้เขียนได้สั่งสมองค์ความรู้ที่ผ่านการตกผลึกมาอย่างลึกซึ้ง ต้องใช้ระยะเวลาในการสะสมประสบการณ์จนเป็นความเชี่ยวชาญ ผู้เขียนจึงสามารถเขียนบทความได้อย่างคล่องแคล่วตามความเชี่ยวชาญของตน และสามารถสร้างประเด็นเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย หรืออาจเป็นการให้ข้อเสนอแนะที่มีความลุ่มลึกที่ชัดเจนได้อย่างน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเลือกเรื่องเขียนบทความตามความเชี่ยวชาญของผู้เขียน จึงมีความเป็นไปได้ที่ผู้เขียนจะเขียนบทความออกมาในลักษณะเดิม ๆ ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ามีสิ่งใหม่ ๆ ผู้เขียนจึงอาจต้องมีการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อการนำเสนอบทความให้มีความแปลกใหม่ และน่าสนใจอยู่เสมอ

3. เลือกตามความต้องการของหน่วยงาน

การเลือกตามความต้องการของหน่วยงาน เป็นการเขียนบทความของผู้เขียนที่อยู่ในหน่วยงาน อาจเป็นนักเขียนคอลัมน์ประจำ หัวหน้าหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ หรือบุคลากรที่มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น ดังนั้น เรื่องที่เขียนจึงถูกจำกัดให้เป็นข้อมูลหรือความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น เป็นสำคัญ จึงอาจทำให้ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้เขียนเรื่องที่ตนไม่ถนัด หรือไม่ตรงกับความสนใจของตน ผู้เขียนจึงต้องพยายามรวบรวมข้อมูลและเสนอความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์กับหน่วยงานในภาพรวมตามวาระและโอกาสอันเหมาะสม ในขณะเดียวกัน ผู้เขียนต้องตระหนักและเพิ่มความระมัดระวังอย่าให้เนื้อหาหรือข้อความตอนใดตอนหนึ่งของบทความไปพาดพิงหรือสร้างความเสียหายให้กับหน่วยงานหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น

4. เลือกตามความสนใจของสังคม

การเลือกตามความสนใจของกระแสสังคม หรือการเลือกเรื่องที่กำลังเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเวลานั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องราว หรือมีเนื้อหาที่กระทบกับความรู้สึกหรือวิถีความเป็นอยู่ของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง เช่น การเกิดภัยธรรมชาติ การรักษาและมาตรการป้องกันโรคระบาด การใช้ชีวิตในสถานการณ์คับขัน หรือการปรับตัวของคนในสังคมให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน การเลือกเรื่องในลักษณะนี้ มักจะได้รับความสนใจจากผู้อ่านอย่างกว้างขวาง โดยที่ผู้เขียนอาจไม่ต้องใช้เทคนิคการนำเสนอเพื่อสร้างแรงจูงใจหรือโน้มน้าวใจผู้อ่านมากนัก แต่ผู้เขียนต้องให้ความสำคัญกับความพยายามในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเพื่อการใคร่ครวญ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้รอบคอบ ครบถ้วน และครอบคลุมภายในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเรียบเรียงเขียนเป็นบทความให้ทันกับช่วงเวลาความสนใจของคนในสังคมขณะนั้น ซึ่งนับว่าเป็นข้อจำกัด

ของการเลือกเรื่องแบบนี้ ดังนั้น การเลือกเรื่องในลักษณะนี้จึงเหมาะกับผู้อ่านที่มีความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง และมีความสามารถในการจับประเด็น หรือจับกระแสความสนใจของสังคมได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนการมีจินตนาการ และความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลที่สมเหตุสมผลได้อย่างน่าเชื่อถือ

โครงสร้างบทความวิชาการ

โครงสร้างบทความวิชาการ โดยทั่วไปจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ 3 ส่วน (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2558, น. 15; ประภาพรพรณ อุณอบ, 2554, น. 8-9) คือ

1. ส่วนประกอบตอนต้นหรือส่วนนำ ประกอบด้วย

- 1.1 ชื่อเรื่อง

- 1.2 ชื่อผู้เขียน/ข้อความแนะนำผู้เขียน

- 1.3 บทคัดย่อ

2. ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย

- 2.1 ความนำ/บทนำ

- 2.2 เนื้อเรื่อง

- 2.3 บทสรุป

3. ส่วนประกอบตอนท้ายหรือส่วนอ้างอิง

ส่วนประกอบตอนท้ายหรือส่วนอ้างอิง เป็นส่วนที่แสดงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอหรือเรียบเรียงบทความวิชาการให้มีความน่าเชื่อถือ โดยอาจแสดงรายการที่ค้นคว้าได้ในเชิงอรรถ บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ

สำหรับการเขียนบทความวิชาการที่ดี ผู้เขียนควรต้องมีการวางแผนการเขียนเค้าโครงของเรื่องที่จะเขียนให้เห็นภาพโดยรวมตลอดแนว เพื่อช่วยให้ผู้เขียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเอกสารหลักฐานของเรื่องที่จะเขียนได้อย่างละเอียด ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และครอบคลุม ได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งมีวิธีการเขียนบทความวิชาการตามส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ 3 ส่วน (คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปี 2556, 2557, น. 5-6; ประภาพรพรณ อุณอบ, 2554, น. 10-15; รัตนะ บัวสนธ์, 2556, น. 4-5; สมบัติ ทิมทรัพย์, 2554, น. 4-5) ดังนี้

1. ส่วนประกอบตอนต้นหรือส่วนนำ มีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 ชื่อเรื่อง

การกำหนดชื่อเรื่องเป็นการระบุคำหรือประโยคด้วยภาษาที่เป็นทางการที่กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็นของเนื้อหาบทความ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจกรอบเนื้อหาของบทความได้อย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการตัดสินใจในการอ่านบทความนั้น

1.2 ชื่อผู้เขียน/ข้อความแนะนำผู้เขียน

การระบุชื่อผู้เขียนหรือการเขียนข้อความแนะนำเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ ต้องใช้ชื่อจริงของผู้เขียน โดยทั่วไปไม่นิยมบอกยศหรือคำนำหน้าชื่อ และไม่ใช้นามแฝง กรณีที่ต้องการแสดงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เขียน เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน สามารถพิมพ์เป็นเชิงอรรถระบุไว้ตอนล่างในหน้าแรกของบทความ

1.3 บทคัดย่อ

การเขียนบทคัดย่อในบทความทางวิชาการ เป็นการสรุปประเด็นสำคัญครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตของบทความทั้งหมดโดยสังเขป และไม่มีการตีความหรือวิจารณ์เพิ่มเติม เป็นการสรุปโดยการเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นมาใหม่ ไม่ซ้ำซ้อนกับเนื้อหาในบทความ ซึ่งผู้อ่านสามารถตรวจสอบเนื้อหาและประเมินได้ว่าตรงกับความสนใจของตนพอที่จะอ่านรายละเอียดในบทความต่อไปหรือไม่ ซึ่งโดยทั่วไปการเขียนบทคัดย่อจะกำหนดคำไว้ไม่เกิน 400 คำ หรือประมาณครึ่งหน้ากระดาษ A 4 อย่างไรก็ตาม หัวข้อบทคัดย่อนี้ อาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏในบทความวิชาการของวารสาร ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของรูปแบบหรือข้อกำหนดแหล่งตีพิมพ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ

2. ส่วนเนื้อเรื่อง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความนำ/บทนำ

ความนำหรือบทนำเป็นการเกริ่นนำถึงความเป็นมาของเนื้อหาบทความเพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจร่วมกันกับผู้อ่าน หรืออาจกล่าวถึงมูลเหตุในการเขียนบทความครั้งนี้ของผู้เขียน โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึงหลักการและความเป็นเหตุเป็นผล พร้อมทั้งระบุวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหา และระบุคำจำกัดความของคำต่าง ๆ ที่มีในบทความเพื่อสื่อความหมายของคำนั้น ๆ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านได้เข้าใจความหมายที่ตรงกัน นอกเหนือจากประเด็นที่กล่าวมาแล้ว หากได้มีการเกริ่นนำหรือชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับเมื่ออ่านบทความจนจบ ก็จะเป็นวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ใคร่รู้ และรู้สึกอยากติดตามอ่านบทความต่อไป

2.2 เนื้อเรื่อง

การนำเสนอเนื้อเรื่อง เป็นการให้รายละเอียดของประเด็นหรือเรื่อง ซึ่งอาจเป็นความรู้ ข้อเท็จจริง มุมมองใหม่ ๆ หรือข้อค้นพบจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการวิชาการที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ และเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่มีความเป็นเหตุเป็นผล โดยมีเอกสาร หลักฐาน ยืนยัน สนับสนุนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำเชื่อถือ โดยในการเรียบเรียงภาษานั้นต้องเน้นให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้เขียนจึงต้องคำนึงถึงธรรมชาติและลักษณะผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในขณะที่มีการจัดลำดับเนื้อเรื่องการนำเสนอ ดังนั้น จึงอาจต้องใช้เทคนิคการนำเสนอข้อมูลด้วยตาราง กราฟ แผนภูมิ หรือภาพประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับเนื้อเรื่องที่น่าสนใจอาจมีหลายย่อหน้า และแต่ละย่อหน้าจะกล่าวถึงใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียว หลังจากนั้นจึงเป็นการอธิบายขยายความในประเด็นนั้น ๆ และแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องกำหนดสัดส่วนเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าให้มีความเหมาะสม และมีความยาวในแต่ละย่อหน้าเท่า ๆ กัน

2.3 บทสรุป

บทสรุปเป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของสาระเนื้อเรื่องให้มีความสอดคล้องกับบทนำที่ได้เกริ่นไว้โดยย่ออย่างกระชับ และมีความยาวเท่า ๆ หรือใกล้เคียงกับบทนำ มุ่งเน้นการนำเสนอให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจในตอนท้ายของบทความ ผู้เขียนจึงอาจเลือกใช้เทคนิคการจบบทความด้วยวิธีการตั้งข้อสังเกต การให้ข้อเสนอแนะ การบอกผลลัพธ์หรือความสำคัญสิ่งที่จะเกิดขึ้น หรือการให้แนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสิ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร อีกทั้งยังสามารถตั้งเป็นคำถามทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้ และคิดสืบเสาะแสวงหาคำตอบต่อไปได้อีก

3. ส่วนประกอบตอนท้ายหรือส่วนอ้างอิง

การอ้างอิงเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูล และสร้างความน่าเชื่อถือของบทความที่ผู้เขียนได้ทำการเรียบเรียงขึ้น อีกทั้งยังเป็นการให้เกียรติกับเจ้าของผลงานที่ผู้เขียนได้นำมาอ้างอิง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมีจรรยาบรรณทางด้านวิชาการของผู้เขียน นอกจากนี้ ยังได้ทราบถึงผู้ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ ไว้อย่างไรบ้าง และเป็นแนวทางให้ผู้อ่านที่ต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมสามารถตรวจสอบ และติดตามอ่านจากแหล่งข้อมูลเจ้าของผลงานนั้นได้โดยตรง สำหรับรูปแบบที่ใช้ในการอ้างอิงนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแหล่งตีพิมพ์แต่ละแห่งเป็นสำคัญ ผู้เขียนจึงควรได้ศึกษาทำความเข้าใจในแบบแผนของแหล่งที่ต้องการตีพิมพ์เหล่านั้นให้ถูกต้องก่อนเริ่มดำเนินการเขียนบทความ

ลักษณะบทความวิชาการที่ดี

บทความวิชาการที่ดี ควรมีลักษณะที่สำคัญ (คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปี 2556, 2557, น. 3; ประภาพรณ อุณอบ, 2554, น. 20-21) สรุปได้ดังนี้

1. มีประเด็นหรือแนวคิดที่ชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และมีความทันสมัย
2. มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จากข้อมูลแหล่งต่าง ๆ ทุกแง่มุมที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม และนำเสนอความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
3. มีการสอดแทรกความคิดริเริ่ม หรือความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการอย่างชัดเจน และเที่ยงตรง ที่สามารถนำไปสู่การขยายหรือต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการต่อไป
4. มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้องแม่นยำ และมีหลักฐาน เอกสารการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือได้ และมีความทันสมัย ครอบคลุม และมีการอ้างอิงอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามแบบแผน

5. มีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่าย และเป็นระบบ ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสม มีตาราง กราฟ แผนภูมิ แผนภาพประกอบตามความจำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน
6. มีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

จริยธรรมในการเขียนบทความวิชาการ

การเขียนบทความวิชาการ ผู้เขียนต้องเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตามจริยธรรมที่นักวิชาการพึงมีอย่างเคร่งครัด (คณะกรรมการจัดการความรู้, 2557, น. 5) ดังนี้

1. จะต้องไม่ส่งบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน
2. จะต้องไม่ส่งบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารแล้วไปดัดแปลงตีพิมพ์ซ้ำในวารสารอื่นอีก
3. จะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงและมีความถูกต้อง และต้องไม่มีเจตนาให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ
4. ต้องมีการระบุชื่อของผู้เขียนทุกคนที่ได้มีส่วนร่วมในเขียนบทความนั้นตามความเป็นจริง
5. ต้องระบุหรือมีการอ้างอิงชื่อเจ้าของผลงานหากได้มีการนำผลงานของผู้อื่นมาใส่ในบทความ
6. ควรต้องกำหนดหรือมีข้อตกลงให้ชัดเจนของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเขียนบทความให้ครบทุกคน

บทสรุป

การเขียนบทความวิชาการ เป็นงานเขียนที่เกิดจากการเรียบเรียงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าที่อาจเป็นผลงานของผู้เขียนเองหรือเป็นผลจากการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับผลงานของผู้คนอื่นก็ได้ และในการศึกษาค้นคว้านั้นจะต้องมีแหล่งการอ้างอิงหรือการสืบค้นข้อมูลของเอกสาร หลักฐาน ที่น่าเชื่อถือ โดยลักษณะของบทความวิชาการจะมุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งเพียงอย่างเดียว บทความวิชาการจึงเป็นงานเขียนที่สามารถให้รายละเอียด ความชัดเจน และให้ความรู้ลึกซึ้งของเนื้อหาสาระหรือประเด็นที่ศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน และในขณะเดียวกัน ผู้เขียนยังสามารถที่จะแสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ ในด้านการสอดแทรกความคิดเห็นเชิงการวิเคราะห์ การวิพากษ์ การวิจารณ์ทางวิชาการอย่างอิสระ ภายใต้ขอบเขตของจริยธรรมการเขียนบทความวิชาการ และในความเป็นอิสระทางวิชาการ นับว่าเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของการพัฒนา การสร้างแนวคิดใหม่ หรือการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งในที่สุดก็จะปรากฏเป็นนวัตกรรมทางวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับวงการวิชาชีพ สังคม และประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการจัดการความรู้. (2557). คู่มือ “เทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ”. เชียงราย: สำนักวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- Knowledge Management Committee. (2014). Techniques for writing academic and research article. Chiang Rai: School of cosmetic, Science Mae Fah Luang University. [in Thai].
- คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปี 2556. (2557). เทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพฯ.
- Knowledge Management Committee Year 2013. (2014). *Techniques for writing research and academic articles for publication in academic journals*. Bangkok: Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Krungthep. [in Thai].
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2558). การเขียนบทความวิชาการ/บทความวิจัย: วิธีการเขียนงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ. เพชรบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- Faculty of Humanities and social Science, Rajabhat Petchburi University. (2018). *An academic and research article writing: strategies for writing a research paper for publication in an academic journal*. Petchburi: Faculty of Humanities and Social Science Rajabhat Petchburi University. [in Thai].
- ประภาพรณ อุ๋นอบ. (2554). การเขียนบทความวิจัยและบทความทางวิชาการ. ใน การประชุมพัฒนาทักษะในการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการฯ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี ณ ห้องประชุมโรงแรมบ้านไม้งามรีสอร์ท จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22-23 ธันวาคม 2554 (น. 8-21). อุบลราชธานี: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี.
- Un-Ob, P. (2011). Writing a research and academic journal. In *Documents in developing skills for writing research and academic article the office of Disease Control & Prevention 7 Ubon Ratchathani at Meeting Room Baan Mai-ngam Resort Ubon Ratchathani Province December 22-23, 2011* (pp.8-21). Ubon Ratchathani: The Office of Disease Control & Prevention 7 Ubon Ratchathani. [in Thai].
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2556). การเขียนบทความทางวิชาการและบทความวิจัย. สืบค้น 29 เมษายน 2563, จาก <http://rdi.nsruc.ac.th/tip/tip-09.pdf>
- Buason, R. (2013). *Writing academic and research article*. Retrieved April 29, 2020, from <http://rdi.nsruc.ac.th/tip/tip-09.pdf>. [in Thai].
- สมบัติ ธีฆทรัพย์. (2554). การเขียนบทความวิชาการและบทความวิจัย. สืบค้น 29 เมษายน 2563, จาก <http://human.skru.ac.th/research/datafile/km2.pdf>
- Teekhasap, S. (2011). *Writing academic and research article*. Retrieved April 29, 2020, from <http://human.skru.ac.th/research/datafile/km2.pdf>. [in Thai].